

U s n e s e n í

Okresní soud v Děčíně rozhodl samosoudcem Mgr. Vladimírem Divišem ve věci žalobce: [redacted], bytem B [redacted], zastoupeného Mgr. Jaroslavem Capkem, advokátem se sídlem v Hradci Králové, Komenského 241, proti žalovaným: 1) [redacted], zastoupeného Českou republikou – Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových, se sídlem Praha 10, Kodaňská 1441/46, 2) [redacted], zastoupenému JUDr. Marií Vítkovou, advokátem se sídlem Česká Lípa, Arbesova 400, 3) [redacted], za účasti vedlejšího účastníka na straně žalobce: [redacted], o žalobě na obnovu řízení, **t a k t o :**

I. Žaloba, kterou se žalobce proti žalovaným domáhá, aby soud povolil obnovu řízení vedeného Okresním soudem v Děčíně pod sp.zn. 19C 122/2001, **s e z a m í t á .**

II. Ve vztahu mezi žalobcem, vedlejším účastníkem na straně žalobce a žalovanými ad 1) a ad 3) **nemá** žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

III. Žalobce a vedlejší účastník na straně žalobce **j s o u p o v i n n i** společně a nerozdílně zaplatit žalovanému ad 2) náhradu nákladů řízení ve výši 11.295,- Kč k rukám jeho zástupce JUDr. Marie Vítkové, advokáta, do tří dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou ze dne 28.2.2008 domáhal proti žalovaným vydání rozhodnutí, kterým by soud povolil obnovu řízení vedeného Okresním soudem v Děčíně pod sp.zn. 19C 122/2001, když jako důvod své žaloby uvádí skutečnost, že okresní soud původní žalobu na určení vlastnictví zamítnul s odůvodněním, že žalobcův majetek byl konfiskován již po roce 1945 na základě dekretů prezidenta republiky a za takového stavu, s odkazem na stanovisko pléna Ústavního soudu č. 21/05 ze dne 1.11.2005, publikovaného pod č. 477/2005, neměl žalobce na podané žalobě naléhavý právní zájem. Z tohoto důvodu soud blíže nezkoumal otázku konfiskace majetku, přičemž dle žalobce byla skutková zjištění soudu o konfiskaci majetku žalobce zjištěními, na nichž soud postavil všechny své závěry. Žalobce dále uvedl, že ve dnech 3.12.2007 a 4.1.2008 se právní zástupce žalobce dozvěděl z archiválií uchovávaných Národním archivem v Praze o existenci akce „Omega“, na jejímž podkladě a v jejímž rámci prováděli určení úředníci osidlovacího úřadu a Fondu národní obnovy v Praze (dále jen OÚ a FNO) jednak evidenci majetku, kterého se stát chopil s odkazem na jeho konfiskaci dle dekretů prezidenta republiky a jednak prováděl tzv. dokonfiskaci, a to doplňováním a pozměňováním konfiskačních výměrů. O důvodech pro obnovu řízení se pak žalobce dozvěděl právě od svého právního zástupce. Ve světle tzv. soupisové akce konané od března

1947 a na ní navazující dokonfiskační akce „Omega“, jejichž podstatu žalobce v žalobě popisuje, je nezbytné hodnotit konfiskační výměry zcela z jiného pohledu. Žalobce z tvrzených skutečností, že na vydaných konfiskačních výměrech byly dodatečně prováděny změny údajů, vyvozuje možnost, že by na základě těchto skutečností modifikoval svá skutková tvrzení a návrhy na dokazování v původním řízení, a to ve vztahu ke správnímu řízení vedenému podle dekretu č. 12/1945 Sb. nebo dekretu č. 108/1945 Sb., když tvrdí, že různě doplněné a pozměněné konfiskační výměry by u soudu v původním řízení jistě nevyvolaly přijetí závěru, že u žalobce není jako u osoby, která pozbyla vlastnického práva tzv. legitimní očekávání ve smyslu stanoviska ústavního soudu, na které soud odkázal. Žalobcem nově uváděná zjištění by navíc mohla vést soud k závěru, že ke konfiskaci majetku žalobce nedošlo, což by jej zbavilo povinnosti zkoumat zda na straně žalobce je či není legitimní očekávání.

První ani druhý žalovaný se k podané žalobě věcně nevyjádřili.

Třetí žalovaný se k žalobě vyjádřil tak, že navrhnul žalobu zamítnout. Namítnul, že žalobce nevyužil v původním řízení možnosti použití opravného prostředku ve formě odvolání, když sice proti některým výrokům rozsudku soudu prvního stupně odvolání podal, ale následně neuhradil soudní poplatek za odvolání a odvolací řízení tak bylo pravomocně zastaveno. Dále namítnul, že žalobcem nově tvrzené skutečnosti a důkazy nejsou skutečnostmi a důkazy, které by byly způsobilé zpochybnit skutková zjištění učiněná soudem v řízení, jehož obnova je navrhována. Některé z žalobcem předkládaných listin byly předkládány a navrženy žalobcem k důkazu již v původním nalézacím řízení, další pak nebyly nikde ukrývány či schovávány a byly žalobci volně k dispozici v Národním archivu, odkud byly již dříve čerpány listiny i pro původní soudní řízení. Poukazuje na obecný charakter listin, na jejichž pozměňování žalobce poukazuje bez konkrétního vztahu k nárokům žalobce. Žalobce pak neuvádí žádný konkrétní důkaz pro svá tvrzení, která proto žalovaný považuje za pouhé domněnky. Nad rámec těchto výhrad poukázal na skutečnost, že ke konfiskacím dle Dekretů prezidenta republiky uvedeným v žalobě docházelo přímo ze zákona ke dni účinnosti těchto norem a nebylo nezbytné ve všech případech vydávat individuální správní akt, který by byl podmínkou k vlastnímu završení konfiskace. Připustil, že s ohledem na skutečnost, že dekrety byly vydávány ve specifické době a za specifických podmínek, docházelo ve velkém množství případů k tomu, že nejsou k dispozici správní akty určující konkrétní osobu a konkrétní majetek podléhající konfiskaci, což však neumožňuje učinit obecný závěr o tom, že v těchto případech nepřešel majetek takových osob na stát, když existenci takových listin v minulosti lze prokázat i nepřímo. V původním řízení byly ze strany žalovaných předloženy důkazy o konfiskaci majetku žalobce (např. výměr rady Ústředního národního výboru hlavního města Prahy č.j. [redacted], sdělení zemského národního výboru v Praze č. [redacted] a zápis ze IV. schůze rady Ústředního národního výboru v Praze konané dne 24.1.1947. I kdyby se tedy nezachoval ani jediný bezvadný konfiskační výměr či vyhláška, tyto listiny dostatečně prokazují, že bylo konfiskováno po právu.

Ve stadiu po ukončení dokazování navrhnul žalobce, aby na jeho stranu vstoupil do řízení vedlejší účastník, proti jehož vstupu do řízení nevznese žádný z účastníků k výzvě soudu žádné námítky.

Po provedeném dokazování dospěl soud k následujícím skutkovým a právním závěrům.

Z obsahu spisu zdejšího soudu sp.zn. 19C 122/2001, pod níž probíhalo řízení, jehož obnovy se žalobce domáhá, má soud za prokázané, že žalobce se v tomto řízení poté, co usnesením ze dne 14.3.2005 došlo ke spojení věci ke společnému projednání s řízeními vedenými do té doby pod sp.zn. 19C 124/2001, 19C 125/2001, 19C 128/2001, 19C 130/2001, 19C 216/2001 a 244/2001, domáhal proti šesti žalovaným [REDAKCE]

[REDAKCE]) určení, že je vlastníkem nemovitostí v žalobách uvedených, ve vztahu k nimž je v katastru nemovitostí zapsáno vlastnické právo jednotlivých žalovaných. Svě vlastnictví k nemovitostem odvozoval žalobce od právního nástupnictví po svém otci [REDAKCE], který zemřel dne [REDAKCE]. Vlastnické právo k nemovitostem nabyl dnem předání pozůstalosti pozůstalostním soudem v České Kamenici v zastoupení opatrovníkem vzhledem ke své nezletilosti. V období po druhé světové válce bylo vlastnické právo žalobce postiženo aplikací dekretů prezidenta republiky č. 12/1945 Sb. a 108/1945 Sb., přičemž pro takový postup dle žalobce nebyly splněny předpoklady, nadto konfiskační výměry a vyhlášky nebyly tehdy nezletilému žalobci zdržujícimu se mimo území republiky řádně doručeny. Žalobce v žalobách dále rozvedl důvody, pro které se domnívá, že konfiskační řízení bylo postiženo procesními vadami a dále uvádí skutečnosti, dle kterých na jeho osobu nebylo možné aplikovat výše označené dekry. Na základě zpětvzetí žaloby ve věci původně vedené pod sp. značkou 19C 122/2001 (žalovaná obec Jetřichovice), 19C 130/2001 (žalovaná obec [REDAKCE]) a částečného zpětvzetí žaloby ve věci původně vedené pod sp. značkou 19C 128/2001 (žalovaná obec [REDAKCE]) bylo soudem rozhodnuto v souladu s ustanovením § 96 odst. 1 a 2 o.s.ř. o zastavení řízení proti těmto žalovaným v rozsahu zpětvzetí. Rozsudkem Okresního soudu v Děčíně č.j. 19C 122/2001 –196 ze dne 15.1.2007 bylo o žalobách žalobce rozhodnuto tak, že se žaloba proti zbývajícím žalovaným (žalovaným ad 2) až ad 6)) zamítá (srov. výroky III. – VI. rozsudku). Z odůvodnění tohoto rozsudku je zřejmé, že soud se v řízení nezabýval hodnocením jednotlivých ze strany žalobce navržených důkazů směřujících k prokazování tvrzení, že pokud vůbec došlo ke konfiskaci ve vztahu k majetku, který je předmětem žaloby, pak konfiskační řízení prováděná na základě výše uvedených dekretů prezidenta republiky probíhala zmatečným způsobem a nemohla vyvolat právní následky v podobě konfiskace předmětného nemovitého majetku. Jako argumenty pro tvrzení o zmatečnosti případných konfiskačních řízení přitom žalobce v žalobě uváděl okolnost, že taková řízení (pokud vůbec ve vztahu k tomuto majetku proběhla) probíhala u místně nepříslušného orgánu a že žalobce byl zbaven možnosti být zastupován v těchto řízeních. Důvodem tohoto postupu soudu byl právní závěr soudu v tom směru, že žalobce nemá na požadovaném určení svého vlastnického práva naléhavý právní zájem. Soud v odůvodnění uvedl, že k tomuto závěru dospěl mimo jiné i s přihlédnutím k závěrům obsaženým ve stanovisku pléna Ústavního soudu České republiky ze dne 1.11.2005, č. 477/2005 Sb., v němž byly formulovány právní závěry ve vztahu k majetku zabavenému státem před 25.2.1948. Právní názor zde obsažený vychází ze závěru, že tvrzením vlastnického práva, zejména toho, jež vyžaduje záznam do katastru nemovitostí, v případě absence legitimního očekávání na straně navrhovatele, není naplněna preventivní funkce žaloby dle § 80 písm. c) o.s.ř., a tedy není dána ani naléhavost právního zájmu na jejím podání. Žalobou o určení vlastnického práva nelze obcházet smysl a účel restitučního zákonodárství. Nelze se účinně domáhat podle obecných předpisů ani ochrany vlastnického práva, k jehož zániku došlo před 25.2.1948 a zvláštní restituční předpis nestanovil způsob zmírnění nebo nápravy této majetkové újmy. Absence legitimního očekávání je pak ve vztahu k majetku zabranému státem posuzována opět objektivně, a to s přihlédnutím k značné době od tvrzeného porušení vlastnického práva

žalobce, který se bezprostředně po zásahu státu tomuto kroku efektivními prostředky nebránil (přičemž přinejmenším do počátku roku 1948 zde taková možnost byla). Po uplynutí několika desetiletí pak z obecného principu právní jistoty v právních vztazích nutno dovodit, že není očekávatelné obnovení vlastnického práva, jehož odnětí je spojováno s událostmi a akty z doby před více než půlstoletím, nadto v době po světové válce spojené se změnami ekonomického, politického i právního prostředí. Žalobce současně netvrdí a ani nedokládá, že by se ochrany svého práva domáhal v mezích restitučních předpisů po roce 1990, či že by již bezprostředně po roce 1945 činil právně relevantní kroky směřující k zajištění ochrany svého práva (kupř. žalobou podanou u soudu). Soud se proto nezabýval věcný posouzením nároku žalobce, neprovedl důkazy jím (ani žalovanými) navržené, neboť ani skutečnosti z nich vyplývající nemohou zvrátit pro žalobce nepříznivý výsledek sporu.

Tento rozsudek žalobce napadl v rozsahu výroků III, IV, V, VI, a VIII. odvoláním. Nicméně poté, co žalobce neuhradil soudní poplatek za odvolání, vydal soud usnesení o zastavení odvolacího řízení. Správnost závěrů soudu I. stupně proto nebyla odvolacím soudem přezkoumávána.

Dle § 228 odst. 1 o.s.ř. žalobou na obnovu řízení účastník může napadnout pravomocný rozsudek nebo pravomocné usnesení, kterým bylo rozhodnuto ve věci samé: a) jsou-li tu skutečnosti, rozhodnutí nebo důkazy, které bez své viny nemohl použít v původním řízení před soudem prvního stupně nebo za podmínek uvedených v ustanovení § 205a a 211a též před odvolacím soudem, pokud mohou přivodit pro něho příznivější rozhodnutí ve věci; b) lze-li provést důkazy, které nemohly být provedeny v původním řízení před soudem prvního stupně nebo za podmínek uvedených v ustanovení § 205a a 211a též před odvolacím soudem, pokud mohou přivodit pro něho příznivější rozhodnutí ve věci.

Žalobce v tomto řízení tvrdí, že jím uváděné skutečnosti o existenci akce „Omega“, připouští možnost, aby na základě těchto skutečností modifikoval svá skutková tvrzení a návrhy na dokazování v původním řízení, a to ve vztahu ke správnímu řízení vedenému podle dekretu č. 12/1945 Sb. nebo dekretu č. 108/1945 Sb.. Vše, co žalobce o akci „Omega“ v žalobě a následných vyjádřeních v průběhu řízení uváděl, svědčí o tom, že nová tvrzení o existenci této akce představují další argument pro závěry žalobce o tom, že pokud ve vztahu k předmětnému majetku probíhala v minulosti konfiskační řízení podle dekretů prezidenta republiky č. 12/1945 Sb. a 108/1945 Sb., jednalo se o řízení, která neproběhla v souladu se zákonnou úpravou a byla zatížena zmatečností. Tato tvrzení jsou sice ve vztahu k tvrzením obsaženým v původní žalobě nová, avšak skutečnosti, které by měly na základě těchto tvrzení být prokazovány, nejsou skutečnostmi novými ve smyslu ustanovení § 228 o.s.ř.. Argumentace o existenci a možných důsledcích akce „Omega“ na zákonnost a věrohodnost proběhlých konfiskačních řízení je svou povahou argumentací zcela totožnou s tím, co již žalobce namítal v původním nalézacím řízení. Jedná se v obou případech o argumentaci, která má zpochybnit řádný průběh konfiskačního řízení.

Z obsahu odůvodnění rozsudku soudu prvního stupně, kterým byly žalobcovy žaloby zamítnuty, nevyplývá výslovný závěr soudu o tom, že došlo ke konfiskaci majetku žalobce. Soud se otázkou zjišťování existence a důsledků konfiskačního řízení skutkově nezabýval, když pro jeho právní závěr o nedostatku naléhavého právního zájmu na požadovaném určení mu postačovaly skutkové a právní závěry, ze kterých vycházelo plénum Ústavního soudu České republiky při formulaci svého výše uvedeného stanoviska. Těmito skutkovými závěry s ohledem na obsah stanoviska pléna ústavního soudu jsou skutečnost, že k zániku vlastnického práva žalobce došlo před rokem 1948 v důsledku jeho zabrání státem a že se

žalobce bezprostředně po zásahu státu tomuto kroku efektivními prostředky nebránil. Na základě těchto skutkových zjištění, která lze z odůvodnění rozsudku soudu nepřímou dovést, pak soud s odkazem na právní závěr učiněný plénem ústavního soudu (a sice, že není možné domáhat se ochrany vlastnického práva, k jehož zániku došlo před rokem 1948, prostřednictvím zpochybnění právních skutečností, na základě nichž k takovému zániku došlo, a tedy nikoli způsoby stanovenými restitučními předpisy, nýbrž za použití obecných občanskoprávních institutů) dovodil absenci naléhavého právního zájmu na požadovaném určení vlastnického práva žalobce.

Je možné uzavřít, že skutkový závěr o tom, že žalobce pozbyl svůj majetek před rokem 1948 byl nepřímou jako skutkový základ podkladem pro rozhodování soudu v nalézacím řízení. Již v nalézacím řízení však žalobce existenci tohoto pozdějšího skutkového závěru soudu zpochybňoval, když uváděl argumenty uvedené výše.

Soud však skutkový stav ve výše uvedeném smyslu dovodil bez toho, aby v řízení prováděl dokazování a aniž se zabýval se důkazy navrženými ze strany žalobce či žalovaných pokud jde o průběh konfiskačních řízení. Podstatná je pak skutečnost, že tento postup zvolil s ohledem na svůj právní závěr o tom, že na určení není naléhavý právní zájem. Tento právní názor se v důsledku zastavení odvolacího řízení nestal předmětem přezkumu v odvolacím řízení. Pokud však nebylo toto právní posouzení, které odůvodňovalo procesní postup soudu ve smyslu rezignace na provádění dokazování, předmětem přezkumu v odvolacím řízení, není dle názoru soudu možné, aby se žalobce revize tohoto právního posouzení domáhal v řízení o obnovu řízení, když z povahy jím nově uváděných skutečností vyplývá, že mají opět zpochybnit již dříve ze strany žalobce tvrzenou nezákonnost konfiskačních řízení. Protože žaloba na obnovu řízení má sloužit nápravě ve věcech, v níž nebyl skutkový stav věci zjištěn úplně nebo správně a nikoliv k revizi případného pochybení soudu při právním posouzení věci či k nápravě procesních vad, dospěl soud k závěru, že pro obnovu řízení nejsou v tomto případě splněny zákonné podmínky. Žalobce se totiž svým návrhem domáhá především revize právního posouzení věci soudem v původním nalézacím řízení.

S ohledem na výše uvedené skutečnosti soud žalobu jako nedůvodnou zamítnul, když se vzhledem ke svému právnímu závěru nezabýval posuzováním otázky včasnosti podané žaloby ve smyslu ustanovení § 233 odst. 1 o.s.ř..

Pokud jde o skutečnost, že soud odmítnul návrhy na doplnění dokazování ze strany žalobce, zdůvodňuje soud tento postup tím, že sice ve věci prováděl zprvu dokazování čtením listin předkládaných žalobcem k doložení jeho tvrzení o smyslu a rozsahu akce „Omega“. Je však pravdou, že právní závěr zaujatý soudem v rozhodnutí o žalobě na obnovu řízení vychází již z obsahu samotných žalobních tvrzení žalobce, aniž by soud byl nucen se pro svůj právní názor ve věci zabývat tím, zda předloženými důkazy žalobce svá tvrzení prokázal či nikoliv.

Žalovaní byly ve sporu plně procesně úspěšní. Protože žalovaný ad 1) ani žalovaný ad 3) náhradu nákladu řízení nepožadovaly, soud rozhodnul, že ve vztahu mezi těmito účastníky nemá žádný z nich právo na náhradu nákladů řízení. Druhému žalovanému pak v řízení vznikly náklady na zastoupení advokátem v celkové výši 9.492,- Kč, které jsou tvořeny odměnou dle § 10 vyhl. č. 484/2000 Sb. ve výši 7.000,- Kč, náhradou hotových výdajů dle § 13 odst. 3 vyhl.č. 177/1996 Sb. ve výši 900,- Kč (3 úkony právní služby po 300,- Kč - převzetí věci, účast na jednání soudu ve dnech 29.9.2008 a 9.2.2009), náhradou cestovného

dle § 13 odst. 4 vyhl.č. 177/1996 Sb. ve výši 648,- Kč za cesty k jednání soudu ve výše uvedených dnech v celkové výši 992,- Kč (tj. 2 x 496,- Kč; 2 x cestovné z České Lípy do Děčína a zpět v délce 88 km za použití vozidla [REDAKCE] [REDAKCE] při průměrné spotřebě 6,5 l/100 km a ceně PHM 26,80 Kč) a náhradou za promeškaný čas dle § 14 vyhl.č. 177/1996 Sb. ve výši 600,- Kč za cesty na jednání soudu ve výše uvedených dnech v délce trvání 6 půlhodin. Včetně DPH v sazbě 19 % dosáhly celkové náklady žalovaného částky 12.295,- Kč. Náklady pak uložil soud k úhradě společně a nerozdílně žalobci a vedlejšímu účastníku řízení na straně žalobce.

Lhůtu k plnění soud stanovil dle § 160 odst. 1 o.s.ř..

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem, pobočce v Liberci prostřednictvím Okresního soudu v Děčíně.

Nebude-li povinnost uložená tímto usnesením splněna řádně a včas, lze se jejího splnění domáhat návrhem na soudní výkon rozhodnutí.

V Děčíně dne 16. února 2009

Za správnost vyhotovení:
Kateřina Salfická

Mgr. Vladimír D i v í š , v.r.
samosoudce